

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1995-1996 (*)

3 JUNI 1996

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende Leonard Peltier,
leider van de
mensenrechtenbeweging
van de Noord-Amerikaanse
autochtone volkeren**

**(Ingediend door de heer Lode Vanoost en
mevrouw Martine Schüttringer)**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Sinds 1975 zit Leonard Peltier een levenslange gevangenisstraf uit in de Verenigde Staten (VS). Hij werd toen veroordeeld voor de moord op twee agenten van het *Federal Bureau of Investigation* (FBI) in South-Dakota. Reeds tijdens de eerste rechtszaak werd bewezen dat het FBI bewijsmateriaal had gebruikt dat het zelf gefabriceerd had, dat getuigen onder druk werden gezet en dat belangrijk bewijsmateriaal ten gunste van de betichte achtergehouden werd.

Op het ogenblik van de schermutselingen die leidden tot het vuurgevecht waarbij de twee FBI-agenten omkwamen, was Peltier de leider van de beweging voor burgerrechten van de Noord-Amerikaanse autochtone volkeren (de Indiaanse volkeren van de Verenigde Staten en Canada).

In 1974 leidde hij verscheidene acties van burgerlijke ongehoorzaamheid om de discriminatie van de Amerikaanse autochtone bevolking aan te klagen. Deze acties kenden heel wat succes. Een escalatie

(*) Tweede zitting van de 49e zittingsperiode.

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1995-1996 (*)

3 JUIN 1996

PROPOSITION DE RESOLUTION

**relative à M. Leonard Peltier,
dirigeant du mouvement pour le
respect des droits de l'homme
des peuples autochtones
d'Amérique du Nord**

**(Déposée par M. Lode Vanoost et
Mme Martine Schüttringer)**

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Depuis 1975, M. Leonard Peltier purge une peine de prison à perpétuité aux Etats-Unis. Il fut condamné, à l'époque, pour le meurtre de deux agents du *Federal Bureau of Investigation* (FBI) dans l'Etat du Dakota du Sud. Déjà au cours du premier procès, il a été prouvé que le FBI avait utilisé des preuves fabriquées de toutes pièces par ses services, que les témoins avaient fait l'objet de pressions et que des éléments de preuve importants à décharge de l'accusé avaient été soustraits du dossier.

Au moment des échauffourées qui ont déclenché la fusillade qui a coûté la vie aux deux agents du FBI, M. Peltier était le dirigeant du mouvement pour le respect des droits civiques des peuples autochtones d'Amérique du Nord (les peuples indiens des Etats-Unis et du Canada).

En 1974, il a mené plusieurs actions de désobéissance civique afin de dénoncer les discriminations dont était victime la population autochtone américaine. Ces actions ont eu beaucoup de succès. A la suite

(*) Deuxième session de la 49e législature.

van incidenten leidde tenslotte tot een vuurgevecht tussen actievoerders en agenten van het FBI. Het enige wat onomstotelijk vaststaat is dat er verscheidene doden vielen, waaronder de betrokken FBI-agenten en dat Leonard Peltier als leider en woordvoerder van de acties in de « omgeving » was. Bewijsmateriaal dat leidde tot de vrijspraak van drie andere personen die wél rechtstreeks bij het vuurgevecht waren betrokken werd zelfs gebruikt als bewijsmateriaal te zijnen laste.

Bij zijn aanhouding werd meteen duidelijk dat hij geïsoleerd werd als leider. Men hoopte door zijn aanhouding het enthousiasme van de actievoerders te breken. Bovendien zocht men een zondebok om het geblunder van de FBI te verdoezelen. Het FBI was immers totaal onvoorbereid en had de acties van burgerlijke ongehoorzaamheid verkeerd ingeschat. De oorzaken van de onvrede lagen volgens het FBI volledig bij buitenlandse agitators, waarmee voornamelijk de Sovjet-Unie werd bedoeld. De ware oorzaken, die zoals bij de meeste van dergelijke conflicten van louter sociale aard zijn, werden daarbij volledig genegeerd.

Herhaalde malen heeft Leonard Peltier een heropening van zijn zaak gevraagd. Deze werd steeds geweigerd. Hij heeft daarbij altijd zijn onschuld staande gehouden en gesteld dat hij zich als een politieke gevangene beschouwt. Amnesty International heeft herhaaldelijk zijn bezorgdheid uitgedrukt over de gang van zaken bij het proces dat tot zijn veroordeling leidde.

Op 21 november 1993 diende Leonard Peltier een gratieverzoek in bij het Justice Departement van de VS. Op 5 december verscheen hij voor de « *Board of Pardons and Paroles* » die besliste dat de *Parole Officer* het dossier persoonlijk zou doornemen. Op 11 december 1995 overhandigde deze laatste zijn aanbevelingen aan de *US Parole Commission*. In dit rapport verklaarde hij dat er geen directe bewijzen bestaan tegen Peltier en dat verantwoordelijken voor de moorden niet aangeduid kunnen worden.

Verschillende leden van het Congres en de Senaat van de VS hebben zich ten gunste van een herziening uitgesproken. Senator Daniel Inouye heeft voorgesteld een hoorzitting te houden om de omstandigheden te onderzoeken die ertoe hebben geleid dat Leonard Peltier van moord werd beschuldigd.

Op 20 maart 1996 velde de *Parolle Commission* haar oordeel. Het rapport van de *Parolle Officer* werd daarbij niet gevolgd. Op basis van het feit dat de verklaringen van Leonard Peltier niet « *consistent with the jury's verdict of guilt* » zijn, werd een herziening geweigerd. Men ging daarbij uit van de bizarre redenering dat een persoon die een herziening van zijn proces vraagt, omdat hij de juistheid van het vonnis aanvecht, deze herziening niet kan krijgen omwille van het feit dat zijn verklaringen niet in overeenstemming zijn met het betwiste vonnis. Bovendien werd de betrokken *Parole Officer* uit zijn functie ontslagen. Een beroep tegen deze beslissing is niet mogelijk vóór december 2008. Het gerecht van

d'une série d'incidents, une fusillade a cependant éclaté entre les activistes et les agents du FBI. La seule chose que l'on sache avec certitude est que cette fusillade a fait plusieurs morts, parmi lesquels les agents du FBI en question, et que Léonard Peltier se trouvait « dans les environs » en tant que meneur et porte-parole des activistes. Des preuves qui ont entraîné l'acquittement de trois autres personnes, qui étaient directement impliquées dans la fusillade, ont même été utilisées contre lui.

Dès son arrestation, il était clair que M. Peltier était visé en tant que leader. On espérait que son arrestation briserait l'enthousiasme des militants. On cherchait en outre un bouc émissaire pour camoufler les bévues du FBI. Celui-ci n'était en effet pas du tout préparé et avait mal évalué les actions de désobéissance civile. Le FBI estimait que les désordres étaient entièrement imputables à des agitateurs étrangers, visant en cela principalement l'Union soviétique et ignorant les véritables causes du problème, qui, comme dans la plupart des conflits de ce genre, étaient d'ordre purement social.

Leonard Peltier a demandé à plusieurs reprises la réouverture de son dossier. Celle-ci lui a toujours été refusée. Il n'a jamais cessé de clamer son innocence et d'affirmer qu'il se considérait comme un prisonnier politique. Amnesty International a, à plusieurs reprises, exprimé sa préoccupation quant au déroulement du procès qui a conduit à sa condamnation.

Le 21 novembre 1993, Leonard Peltier a adressé un recours en grâce au département de la Justice américain. Le 5 décembre 1995, il a comparu devant le *Board of Pardons and Paroles* qui a chargé le *Parole Officer* d'examiner personnellement le dossier. Le 11 décembre 1995, le *Parole Officer* a remis ses recommandations à l'*US Parole Commission*. Il a précisé dans son rapport qu'il n'existe aucune preuve directe à charge de M. Peltier et qu'il est impossible d'imputer les homicides à qui que ce soit.

Plusieurs membres du Congrès et du Sénat des États-Unis se sont prononcés en faveur d'une révision du procès. Le sénateur Daniel Inouye a proposé qu'une audition soit organisée pour faire toute la lumière sur les circonstances qui ont mené à l'inculpation de Leonard Peltier pour homicide.

Dans son verdict rendu le 20 mars 1996, la *Parole Commission* n'a pas suivi les conclusions du rapport du *Parole Officer*. La révision du procès a été refusée pour le motif que les déclarations de Léonard Peltier ne concordaient pas avec le verdict de culpabilité du jury (« *not consistent with the jury's verdict of guilt* »). Ainsi donc, la commission a fondé son refus sur le raisonnement étrange consistant à considérer qu'une personne qui demande la révision de son procès parce qu'elle conteste le bien-fondé du jugement ne peut obtenir cette révision en raison du fait que ses déclarations ne sont pas conformes au jugement attaqué. Le *Parole Officer* chargé de l'affaire a en outre été démis de sa fonction. La décision rendue n'est sus-

de staat South Dakota geeft er de voorkeur aan een onschuldig man in de gevangenis te laten, liever dan de oneer van een herziening van zijn proces te ondergaan. Gevreesd wordt dat een vrijspraak zal leiden tot een waterval van herzieningsaanvragen. De rechtbanken op het niveau van de staten van de VS hebben immers een zeer slechte reputatie omwille van discriminerende uitspraken over zwarten, Indianen en Spaanstalige Noord-Amerikanen.

L. VANOOST
M. SCHÜTTRINGER

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

A. De Kamer,

1. Gelet op de resolutie van het Europees Parlement van 15 december 1994;

2. Herinnerend aan de rol die Leonard Peltier heeft gespeeld ter bevordering van de eerbiediging van de mensenrechten van de oorspronkelijke bewoners van Amerika;

3. Overwegende dat Leonard Peltier in 1977 tot tweemaal levenslang werd veroordeeld wegens moord op twee FBI-agenten in de staat South Dakota in juni 1975;

4. Overwegende dat Amnesty International herhaaldelijk zijn bezorgdheid heeft uitgesproken over het proces dat tot de veroordeling van Leonard Peltier heeft geleid en overwegende dat hij schuldig werd bevonden op grond van bewijsmateriaal dat leidde tot de vrijspraak van drie andere personen die bij de dood van twee FBI-agenten waren betrokken;

5. Overwegende dat de heer Peltier in zijn streven om een nieuw proces de krijgen door de meeste kerkelijke leiders van de wereld werd gesteund, en dat bovendien een groot aantal leden van het Huis van Afgevaardigden van de VS een pleidooi te zijnen gunste hebben opgesteld;

6. Overwegende dat gewezen VS-senator Daniel Inouye heeft voorgesteld een hoorzitting te houden om de omstandigheden te onderzoeken die ertoe hebben geleid dat de heer Peltier van moord werd beschuldigd;

7. Bezorgd over de herhaalde weigering om de zaak Peltier te heropenen of tot een nieuw onderzoek over te gaan;

8. Overwegende dat in november 1993 een gratieverzoek bij de president van de VS werd ingediend, dat dit verzoek op 20 maart 1996 werd afgewezen en dat een nieuw verzoek slechts mogelijk is vanaf december 2008;

ceptible de recours qu'en décembre 2008. La justice du Dakota du Sud préfère maintenir un innocent en prison plutôt que de souffrir le déshonneur d'une révision de son verdict. Elle craint qu'un acquittement déclenche une avalanche de demandes de révision. Les tribunaux des Etats américains ont en effet une très mauvaise réputation en raison des jugements discriminatoires qu'ils rendent à l'égard des noirs, des Indiens et des Nord-Américains de langue espagnole.

PROPOSITION DE RESOLUTION

A. La Chambre,

1. Vu la résolution du Parlement européen du 15 décembre 1994,

2. rappelant le rôle joué par M. Leonard Peltier dans la promotion du respect des droits de l'homme des Américains de souche;

3. Considérant qu'en 1977, M. Leonard Peltier s'est vu juger et condamner par deux fois à perpétuité pour le meurtre de deux agents du FBI dans l'Etat du Dakota du Sud en juin 1975;

4. Considérant qu'Amnesty International n'a cessé d'exprimer sa préoccupation quant au procès qui a mené à la condamnation de M. Leonard Peltier et que, si celui-ci a pu être reconnu coupable, c'est grâce à des témoignages qui ont valu l'acquittement à trois autres personnes impliquées dans la mort des deux agents du FBI;

5. Considérant que M. Peltier a été soutenu, dans sa tentative pour obtenir l'ouverture d'un nouveau procès, par la plupart des chefs religieux du monde et, qu'en outre de nombreux membres de la Chambre des représentants des Etats-Unis ont déposé un mémoire en son nom;

6. Considérant que M. Daniel Inouye, ancien membre du Sénat des Etats-Unis, a proposé que le Congrès organise une audition pour faire toute la lumière sur les circonstances qui ont mené à l'inculpation de M. Peltier pour homicide;

7. Faisant part de la préoccupation que lui inspire le refus obstiné de rouvrir l'affaire Peltier ou d'ordonner un nouveau procès;

8. Sachant qu'un recours en grâce a été adressé en novembre 1993 au président des Etats-Unis, que ce recours a été rejeté le 20 mars 1996 et qu'un nouveau recours ne pourra pas être introduit avant décembre 2008;

9. Overwegende dat schendingen van de mensenrechten per definitie en van rechtswege alle leden van de internationale gemeenschap aangaan en geen binnenlandse aangelegenheid van welke Staat ook kunnen zijn;

10. Steunt het initiatief van VS-senator Daniel Inouye om een hoorzitting te houden over de omstandigheden die ertoe hebben geleid dat Leonard Peltier van moord werd beschuldigd.

B. Verzoekt de Belgische regering

1. bij de regering van de VS aan te dringen op een heropening van het gerechtelijk onderzoek naar de moorden, waarvoor Leonard Peltier werd veroordeeld;

2. bij de president van de VS aan te dringen op de spoedige invrijheidstelling van Leonard Peltier in afwachting van een herziening van zijn proces;

3. deze resolutie over te zenden aan de Senaat en het Huis van Afgevaardigden van de VS, inzonderheid aan gewezen senator Daniel Inouye, en aan de president van de VS evenals aan de Europese Raad en aan de secretaris-generaal van de Verenigde Naties.

22 april 1996.

L. VANOOST
M. SCHÜTTRINGER

9. Considérant que les violations des droits de l'homme concernent par définition et de pleine droit tous les membres de la communauté internationale et ne sauraient constituer des affaires intérieures d'aucun Etat;

10. Soutient l'initiative de M. Inouye proposant que le Congrès américain organise une audition pour faire toute la lumière sur les circonstances qui ont mené à l'inculpation de M. Peltier pour homicide.

B. Demande au gouvernement belge

1. d'insister auprès du gouvernement des Etats-Unis en vue d'obtenir la réouverture de l'instruction des meurtres pour lesquels M. Peltier a été condamné;

2. d'insister auprès du président des Etats-Unis en vue d'obtenir rapidement la remise en liberté de M. Leonard Peltier dans l'attente de la révision de son procès;

3. de transmettre la présente résolution au Sénat et à la Chambre des représentants des Etats-Unis, et en particulier à l'ancien sénateur Daniel Inouye, et au président des Etats-Unis ainsi qu'au Conseil européen et au secrétaire général des Nations unies.

22 avril 1996.